

4. United Nations. (2015). Addis Ababa Action Agenda of the Third International Conference on Financing for Development. New York, NY: Author. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/08/AAAA_Outcome.pdf
5. OECD. (2005). Environmental fiscal reform for poverty reduction(DAC Guidelines and Reference Series). Paris, France: Author.
6. Environmental tax reform in developing, emerging and transition economies / Jacqueline Cottrell, Kai Schlegelmilch, Matthias Runkel, Alexander Mahler ; Deutsches Institut für Entwicklungspolitik.- Bonn : Deutsches Institut für Entwicklungspolitik gGmbH, 2016

***Прокопенко Ірина Адольфівна,
к.е.н., доцент кафедри податкової
політики ННІ ЕОМС
Університет ДФС України***

ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Прискорене зростання економіки в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів можливе тільки за рахунок розвитку інноваційних технологій. Економічне зростання в сучасних умовах господарювання досягається у жорсткій конкурентній боротьбі на ринку високотехнологічної продукції. Незаперечно, що ті країни, які не встигнуть чи не зможуть пристосуватися до нових вимог, залишаться поза хвилиною технологічного оновлення.

Разом з тим, Україна в рейтингу інноваційних економік вже четвертий рік поспіль знижує свої позиції. Якщо за даними 2015 року країна посідала 33 місце із 50 країн, то в даний час Україна на 46 місці із 50 країн [1].

Подолати відставання України в освоєнні нової техніки і технологій від розвинених країн і, перш за все країн ЄС, можна шляхом створення цілісної національної інноваційної системи, а в перспективі, враховуючи входження України в світовий економічний простір, – участю в глобальних і регіональних інноваційних системах, які охоплюють більшість розвинених країн світу.

Національна інноваційна система повинна забезпечити тісну та ефективну взаємодію освіти, науки, виробництва не тільки шляхом створення інноваційної інфраструктури (техніковпроваджувальні зони, інноваційні кластери, технопарки, технополіси, венчурні фірми та інвестиційні фонди, бізнес-інкубатори і т.д.), але й шляхом формування інноваційного середовища.

Економічний розвиток обумовлений складною системою взаємозв'язаних факторів і не стільки кількістю наукових організацій і високотехнологічних підприємств (тобто наукового потенціалу), скільки характером і ступенем взаємозв'язку між елементами цього потенціалу, а також наявністю або відсутністю стимулів до інновацій на мікро- і макро рівнях [2].

В умовах загострення міжнародної конкуренції на ринку товарів та послуг багато країн для фінансування інноваційних процесів вимушені застосовувати різні способи державної підтримки, використовуючи для економічного стимулювання інноваційної активності підприємств як іноземних, так і вітчизняних інвесторів. Зарубіжний досвід вказує на те, що крім державного протекціонізму для розвитку інноваційних технологій, більшість країн світу незалежно від стану економіки використовують гнучку систему податкового стимулювання. Для цього вони надають різні види податкових пільг і преференцій підприємствам, які здійснюють інноваційні проекти.

В Україні сьогодні практично створена нормативно-правова база інноваційної діяльності, проте окремі положення законодавчих актів потребують суттєвого вдосконалення, елементи інфраструктури розвиваються низькими темпами та вкрай нерівномірно; досить неефективно використовуються можливості державного стимулювання інновацій, зокрема механізмами податкового регулювання.

Однією з головних причин, які стримують інноваційний розвиток є відсутність науково-обґрунтованої інноваційної політики щодо стратегії пріоритетів інноваційної діяльності, а також взаємодії держави і бізнесу стосовно питань реалізації інноваційних проектів.

Для вивчення способів стимулювання інноваційної діяльності і розробки методів їх ефективного використання, потрібно визначитись з такими ключовими поняттями як «інновація», «інноваційний продукт», «інноваційний процес», «інноваційна діяльність», «інвестиційно-інноваційна діяльність». Неоднозначна трактовка вищенаведених понять, які стосуються інновацій, неминуче породжує складності у визначенні джерел фінансування і способів стимулювання цих робіт, ступеня та форм участі державного регулювання інноваційним процесом і взаємозв'язку держави з приватним капіталом. Уточнення цих понять дозволило б ефективно побудувати економічні механізми і організаційні форми управління інноваційними процесами для прискорення темпів економічного росту. В даний час ці поняття детально та усестороннє розглянуті, уточнені в багатьох роботах як вітчизняних так і зарубіжних економістів [3; 4; 5, С. 425; 6, С.106; 7, С.30-33; 8; 9].

Проте, на нашу думку, поняття “інноваційної діяльності” слід трактувати як процес створення інноваційного продукту, розділеного на два структурних цикли : науково-інноваційний та виробничо-комерційний. Слід звернути увагу на наступну важливу обставину. Якщо для технічного здійснення інноваційного проекту поділ інноваційного процесу на два структурних цикли, окрім організаційно-технічних заходів, не має суттєвого значення, то з точки зору джерел фінансування, а також стимулювання інновацій з метою підвищення їх ефективності і прискорення комерціалізації, цей поділ відіграє суттєву роль.

Ці відмінності пов’язані з тим, що освоєння і розвиток нових технологій, їх комерціалізація (тобто 2-й цикл інноваційного процесу) здійснюються і фінансуються в ринкових умовах в основному приватними підприємницькими структурами як вітчизняними так і зарубіжними. В даному циклі створюється прибуток. Тому з точки зору оподаткування тільки для даного циклу поняття «інноваційно-інвестиційна» діяльність цілком виправдано. 1-й цикл інноваційного процесу фінансується як за рахунок державних коштів, так і коштів приватних компаній та окремих фізичних осіб. В даному циклі прибуток не створюється. Тому мають бути і різні способи фінансування та стимулювання окремих циклів інноваційного процесу.

На нашу думку, надання податкових пільг в сфері інноваційної діяльності має враховувати період оптимального життєвого циклу інноваційного продукту і величину доданої вартості при визначенні строків надання податкових пільг. Для більш ефективного використання податкових пільг, необхідно привести у відповідність строки надання податкових пільг інноваційного спрямування з тривалістю інноваційних циклів : для галузей з коротким інноваційним циклом – на 2 роки; для галузей з довгим інноваційним циклом – на 4 роки.

Запровадження запропонованих підходів податкового стимулювання інноваційної діяльності дозволить прискорити розвиток високотехнологічних виробництв, спроможних виробляти наукоємну продукцію, сформувати експортний потенціал цих виробництв, підвищити технологічний рівень підприємств завдяки прогресивним вітчизняним і світовим науково-технічним досягненням.

Список використаних джерел

1. Bloomberg 2018 Innovation Index [Електронний ресурс]. – Джерело доступу : <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-01-22/south-korea-tops-global-innovation-ranking-again-as-u-s-falls>
2. Атоян В.Р, Козакова Н.В.. О некоторых подходах к анализу развития инновационных систем в глобализирующемся мире // Инновации. — 2007. – №3. – С.27-84

3. Голиченко О. Российские инновационные системы: проблемы развития // Вопросы экономики. – 2004. – №12. – С. 35-40
4. Зотова Л., Еременко О. Инновации как объект государственного регулирования // Экономист. – 2004. – №7. – С.35-40
5. Кокурин Д.И. Инновационная деятельность. – М: Экзамен; 2001. – 576 с.
6. Кузнецова А.Я. Фінансування інноваційно-інвестиційної діяльності: Монографія/ Інститут економічного прогнозування НАН України. – Л.: Львів. Банків. Ін-т. НБУ, 2005. – 320 с.
7. Лапко О. Економіка інновацій: Навчальний посібник. Івано-Франківськ, УФДНГ, 1999. – 136 с.
8. Осецький В.П. Інвестиції та інновації: проблеми теорії та практики: Монографія. - К.: ІДЕУАН. – 2003. – 412 с.
9. Федеренко В.Г., Проценко Т.О., Мойсюк О.М. Инвесторзнавство: Підручник /під.заг. Ред.. В.Г. Федеренко. К.: «МП Леся». – 2005. – 512с.

**Тучак Тетяна Володимирівна,
к.е.н., доцент кафедри митної справи,
ННІ ЕОМС, Університет ДФС України**

ПРОЕКТИ ПОДАТКІВ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Державний менеджмент, складовою якого є фіскальна служба, перейшов під свого впливу і здає позиції на користь так званого *електронного урядування (e-government)*. Наступає *цифрова ера (digital era)* в управлінні, основана на інтеграції воєдино державного контролю та цифрових технологій (*digitalization*) – використання Інтернету, комп'ютерів, інформаційних мереж і електронних баз даних. Дані процеси відбуваються в умовах глобалізації. Глобалізація – процес поглиблення зв'язків між різними країнами світу, їх інтеграції на економічному, політичному, культурному, технологічному та інших рівнях. В умовах глобалізації національні економічні системи переплітаються в єдиній світовій економіці. Ці тенденції впливають і на податкові системи держав, котрі «втягнуті» в описані процеси. У даному контексті викликає інтерес ідея складова запровадження глобальних податків.

Однією з таких ідей став проект, так званого «податку Робіна Гуда», у формі податку на фінансові операції. Під видом “морального і справедливого” податку він задуманий власне не в ролі єдиної заміни всіх інших податків, а в смислі виключно цільового призначення для боротьби з бідністю, СНІД-ом,